

SLAO X PRESS

Start!

2010-11

Kickoff i Romme | Regionträffar | Utbildning | Statistik 2009-10

Blicka fram

mot en ny vintersäsong

Dags att blicka framåt inför kommande vintersäsong! Fjolårets vinter, med många snörekord runt om i landet, var omsättningsmässigt den bästa hittills. Det tyder också på att vi har fått upp intresset för utförsåkning ytterligare.

En sammanställning av förra säsongens siffror hittar du på sidan 11. **Investeringarna** i svenska skidanläggningar verkar också hålla i sig. Mer om detta i nästa nummer av SLAO Xpress som kommer 20 oktober. En spännande höst med bland annat ett val har vi framför oss. Detta kan innebära en del förändringar beroende på vilket block som vinner. Vi får vänta och se.

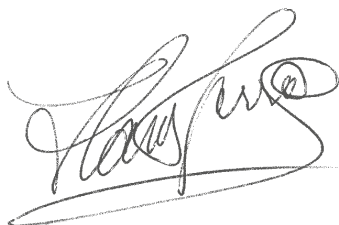
Men under alla omständigheter jobbar vi vidare med vår verksamhet vilken till stor del består av branschanpassade **utbildningar**. Från och med denna säsong presenteras utbildningarna endast via internet – på www.slao.se och www.upplevelseakademin.se. I stort sett har vi samma intressanta utbud som tidigare, se sidorna 6-7.

Vi inleder med våra populära arbetsledarutbildningar i samband med **Kickoff** i Romme 28-30 september, läs mer på sidorna 3-5. Kickoff innebär också att vi samlas för årsmöte och olika seminarium.

På sidan 8 ser du var årets **Regionträffar** arrangeras. I år gör vi nedslag på sju olika platser i landet och erbjuder i samband med dessa även utbildning i form av kortkurs i Första hjälpen. Fjolårets upptakt med möten på vintern blev mycket omtyckta. **ERFA** (Erfarenhetsutbyte) mellan medlemsanläggningarna på snö kommer att ske i Vallåsen, Romme och Hemavan-Tärnaby.

Innan vi drar igång avverkas även ett SLAO-mästerskap i golf 15 september på Lanna Golfbana, Örebro.

Snart är det vinter!

Hans Gerremo
vd SLAO

Kom ihåg:

Första numret av tidningen, SLAO Xpress, utkommer 20 oktober. Sista materialdag är 15 september.

Innehåll:

Utbildningar

Oavsett om du är ny i branschen eller har arbetat i många år kommer våra utbildningar väl till pass. Här hittar du säsongens utbud!

6

Regionträffar

Vecka 43 och 45. I år gör vi nedslag på sju orter runt om i landet.

8

ERFA-möten

Ta chansen och besök andra skidanläggningar och utbyt erfarenheter.

9

Förra säsongen

Preliminär liftomsättningsstatistik samt skadestatistik.

11

SLAO X PRESS

Boka annonsplats!

Genom SLAOs medlemstidning, som kommer ut tre gånger per säsong, når du hela Skidsverige med ditt budskap. Förutom medlemsrabatt ges ytterligare rabatt vid annonsbokning tre nummer i följd! Det första numret landar i din brevlåda **20 oktober**. Nr 2 kommer strax före jul, kring **20 december** och säsongens sista nummer kommer **20 februari**.

Annonser och redaktionellt material ska finnas SLAO tillhanda senast 15 september, 15 november respektive 15 januari.

För mer information och bokning kontakta Gunvor på SLAOs kansli, gunvor.odelberg@slao.se, tel 063-57 15 92.

Kickoff

Romme Alpin 28-30 september

Romme Alpin 28-30 september. SLAOs upptaktsträff har som vanligt ett digert program med både utbildningar, seminarium, forum och årsmöte. Romme Alpin i Borlänge står som värd, en skidanläggning som framförallt de senaste sju åren vuxit på både bredden och längden. Förra säsongen avverkades cirka 240 000 skiddagar i de 23 nedfarterna. På juldagen 2009 öppnade anläggningens första boende – Romme Alpin Ski Lodge med 89 rum.

Här börjar en ny spännande vintersäsong – vänd och läs mer! »

Program | Kickoff i Romme 28-30 september

Med reservation för ändringar

Tisdag 28 september

07.00-08.00 Frukost
08.00-17.00 Liftskötare Steg 1
08.00-17.00 Första Hjälp
08.00-17.00 Upptaktsträff för
SLAOs skidinstruktörer
12.00-13.00 Lunch
13.00-17.00 Arbetsledare Steg 1
Arbetsledare Steg 2
15.00-18.00 Skidskoleforum
19.00 Middag

Onsdag 29 september

07.00-08.00 Frukost
08.00-12.00 Arbetsledare 1 (forts)
Arbetsledare 2 (forts)
Liftskötare 1 (forts)
09.00-12.00 Lavinforum
12.00-13.00 Lunch
13.00-13.30 Verksamhetsinformation
13.40-14.45 Erfarenhetsutbyte
15.15-16.00 Årsmöte
16.00-17.00 Seminarium
19.00 Middag

Torsdag 30 september

07.00-08.00 Frukost
08.00-12.00 Arbetsledare 1 (forts)
Arbetsledare 2 (forts)
Liftskötare 1 (forts)
Arbetsledare 3
12.00-13.00 Lunch
13.00-17.00 Arbetsledare 2 (forts)
Arbetsledare 3 (forts)

SLAO i samarbete med

Romme Alpin Ski Lodge.

Skidskoleforum

Tisdag 28 sept kl 15.00-18.00

Skidskolekommittén tillsammans med Utvecklingsteamet presenterar sin planerade verksamhet inför vintern.

Lavinforum

Onsdag 29 sept kl 09.00-12.00

Det senaste om lavinutbildningar och *guidelines*. Vi diskuterar statistik, lärdomar och tankar om framtiden. Dessutom senaste nytt inom lavinområdet internationellt.

Säsongen som gått

Onsdag 29 sept kl 13.00-13.30

Säsongen 2009-10 såldes skipass för drygt 1,2 miljarder kronor i de svenska skidanläggningarna, en ökning med sex procent jämfört med föregående säsong. Kom och ta del av statistiken i sin helhet, SLAOs verksamhet och övrig information.

Kallelse årsmöte – Onsdag 29 september kl 15.15-16.00

Härmed kallas SLAOs medlemmar till årsmöte i Romme. Valperioden utgår för Stefan Atterlid, Tandådalen, Johan Larson, Storstenshöjden, Hans-Ola Törnberg, Tännaldalen samt för suppleanterna Kjell-Åke Gustavsson, Isaberg, Peter Augustsson, Järvsö, Joakim Johansson, Idre Fjäll. **Valberedningens sammankallande:** Håkan Jakobsson
Tel 070-492 24 80, hakanjak@hotmail.com

Förslag till verksamhetsberättelse, resultat 2009-10, budget 2010-11 samt förslag till styrelse 2010-11 finns på www.slao.se/biblioteket.asp fr o m vecka 37*. Du kan även kontakta kansliet så e-postar vi materialet.

**) Lösenordsskyddad del, kontakta kansliet för inloggningsuppgifter.*

Priser

Samtliga priser är exklusive moms

Konferensavgift*	200 kr	per person
Logi i dubbelrum inkl frukost	535 kr	per person/dygn
Logi i enkelrum inkl frukost	814 kr	per person/dygn
<i>Vi kan även erbjuda 3-bäddsrum om det finns önskemål.</i>		
Fika	32 kr	
Lunchbuffé	108 kr	
Middag tisdag, 2-rätters	192 kr	
Middag onsdag, 3-rätters	236 kr	

* Debiteras samtliga deltagare – även vid eventuellt eget boende. Faktureras i efterskott av SLAO.

Anmälan

Logi/daggäst: Boka din vistelse direkt hos Romme Alpin. Väljer du annat boende anmäler du ändå ditt deltagande som daggäst – med tanke på måltider etc. Ange SLAO vid bokningstillfället. Anmälan senast 17 september.
Tel 0243-79 58 00, alpin@rommealpin.se

Utbildning: Separat anmälan till utbildningarna, direkt till SLAO, senast 17 september.
Tel 063-57 15 93, utbildning@slao.se

Arbetsledare Steg 1

Det senaste kring juridiska frågor och arbetsrätt, rättigheter och skyldigheter vid anställning samt hur du på bästa sätt får dina medarbetare engagerade. De grundläggande ämnena för att bli en bra arbetsledare.

Tisdag 28 september

13.00-17.00 Coaching för arbetsledare. Konsten att leda personal.
Per Wester, PJN Konsult

Onsdag 29 september

08.00-12.00 Säkerhet, regler och bestämmelser. Risk management, praktiska tips.
Hans Gerremo, SLAO
Vad säger juridiken?
Hur agera som chef?
Håkan Müntzing, advokat

Torsdag 30 september

08.00-12.00 Tillämpad arbetsrätt. Avtal.
Lise-Lotte Argulander
Klavebäck, SHR avtalsjurist

Förkunskap: Inga

Pris: 3 500 kr exkl moms

Arbetsledare Steg 2

Arbetsmiljöregler speciellt anpassade för skidanläggningar och fördjupning i juridik med bland annat arbetsrätt. Fördjupning i att leda personal.

Tisdag 28 september

13.00-17.00 Arbetsrätt, fördjupning. Nya lagar m m.
Lise-Lotte Argulander
Klavebäck, SHR avtalsjurist

Onsdag 29 september

08.00-12.00 Coaching för arbetsledare. Fördjupning.
Per Wester, PJN Konsult

Torsdag 30 september

08.00-12.00 Juridik i backen. Aktuella fall samt fördjupning i Risk management m m.
Håkan Müntzing, advokat
13.00-17.00 Arbetsmiljölagen och dess tillämpning för vår bransch.
Göran Johansson, Prevent

Förkunskap: Arbetsledare Steg 1

Pris: 3 000 kr exkl moms

Arbetsledare Steg 3

Här behandlas bl a hur vi i branschen kan hantera klimatförändringar, miljöfrågor samt hur vi blir klimatsmartare. Driftsekonomi och betydelsen av underhåll, att tänka på vid upphandling och avtalsförfarande. Även det senaste inom juridiken.

Torsdag 30 september

08.00-12.00 Hur hantera miljö och klimatförändringar? Driftsekonomi och betydelsen av underhåll.
Hans Gerremo, SLAO

13.00-17.00 Senaste nytt inom juridiken.
Håkan Müntzing, advokat
Upphandling och avtal vid inköp av lift m m.
Kundrelationer, hantering av klagomål.
Hans Gerremo, SLAO

Förkunskap: Arbetsledare Steg 2

Pris: 1 700 kr exkl moms

Liftskötare Steg 1

Motsvarar gamla liftskötareutbildningen. När du väljer att gå vidare och genomför Steg 2 och 3 kan du sedan kalla dig lifttekniker.

Ralph Norrström, Inspecta
Per Engberg, SLAO

Tisdag 28 september

08.00-12.00 Daglig tillsyn, skyltar, ansvarsfrågor.
13.00-17.00 Säkerhetssystem. Justering av rullbatterier och bromsar. Daglig tillsyn

Onsdag 29 september

08.00-12.00 Journal och checklista. Fjäderhus.

Torsdag 30 september

08.00-12.00 Lyftredskap. Arbetsmiljölagen och övriga grundläggande arbetsföreskrifter.

Förkunskap: Inga

Pris: 2 300 kr exkl moms

Första hjälpen

Efter genomförd utbildning ska du kunna utföra livräddande åtgärder, tills mer utbildad personal kommer till platsen. För personal med behov av grundläggande kunskaper t ex lift, skidskola, hotell och restaurang.

Tisdag 28 september

08.00-12.00 LABCE-åtgärder. Kylskador.
13.00-17.00 Larm. Undersökning av skadad. Utrustning.

Förkunskap: Inga

Pris: 440 kr exkl moms

**Anmälan senast
17 september!**

Utbildningar 2010-11

Oavsett om du är ny i branschen eller har arbetat i många år kommer en utbildning väl till pass. I samarbete med Upplevelseakademien – www.upplevelseakademien.se erbjuder vi ett komplett utbildningsprogram runt om i Sverige.

SLAO samarbetar med SCR och SHR i Upplevelseakademien. Där finns de bästa utbildningarna för alla inom turism- och besöksnäringen samlade på ett och samma ställe. Tillsammans kvalitets-säkrar vi utbildningarna och gör det enklare att hitta bra kurser som breddar

din kompetens. Hos Upplevelseakademien hittar du garanterat en utbildning som passar dig oavsett om du vill vidareutvecklas i yrket eller lära dig något nytt. Det finns branschanpassade kurser inom ledarskap, arbetsrätt, service/försäljning samt yrkesutbildningar som

skid- och snowboardinstruktör, lifttekniker och receptionspersonal.

Välkommen till Sveriges ledande utbildningsprogram inom svensk turism- och besöksnäring! På detta uppslag hittar du samtliga utbildningar i SLAOs regi.

Skidskola

Skidor Instruktör 1

Vemdalen 29 nov-5 dec
Romme Alpin 10-16 jan
Åre 4-10 april

Skidor Instruktör 2

Vemdalen 6-12 dec
Romme Alpin 17-23 jan
Åre 11-17 april

Skidor Instruktör 3

Vemdalen 6-12 dec
Romme Alpin 10-16 jan
Åre 4-10 april

Skidor Instruktör 4

Tandådalen 31 jan-6 feb
Åre 4-10 april

Testdagar

Tandådalen 18, 19 dec
Åre 12, 13 feb
Idre 26, 27 feb
Tandådalen 26, 27 mars
Åre 30 april, 1 maj

Snowboard Instruktör 1

Romme Alpin 10-16 jan

Snowboard Instruktör 2

Romme Alpin 10-16 jan
Kläppen 21-27 mars

Snowboard Instruktör 3

Kläppen 21-27 mars

Skidor Parkinstruktör 1-2

Tandådalen 4-6 feb

Crossover

Skidor/Telemark/Snowboard

Idre 3-6 feb

Arbetsledarutbildning steg 1-3, Liftskötare steg 1 samt Första hjälpen kortkurs arrangeras under SLAOs Kickoff i Romme 28-30 september. Läs mer på föregående uppslag.

Sjukvård/säkerhet

Första hjälpen, 8 tim

Romme Alpin.....	28 sept
Världens Längsta Linbana, Norsjö	27 okt
Gårdtjärnsberget, Edsbyn.....	28 okt
Almåsabacken, Krokomb.....	9 nov
Tandådalen-Hundfjället.....	10 nov
Kvisthamrabacken, Norrtälje.....	11 nov
Alebacken, Ale.....	12 nov
Dackestupet, Virserum.....	14 nov

Första hjälpen i skidbacken

Åre.....	19-21 nov
Tandådalen	2-4 feb

Första hjälpen i terräng

Idre	11-13 feb
------------	-----------

Skidpatrull

Åre.....	22 nov-3 dec
----------	--------------

Skidpatrull repetition

Tandådalen	31 januari-1 febr
------------------	-------------------

Läkarens roll i omhändertagandet

Åre.....	8-12 dec
----------	----------

Lift/pist

Pistmaskin Utbildningsbevis

Tandådalen	10-12 dec, 14-16 jan
------------------	----------------------

Pistmaskin Park Vidareutbildning

Kläppen	17-18 jan
---------------	-----------

Liftskötare steg 1

Romme Alpin.....	28-30 sept
------------------	------------

Liftskötare steg 2

Lindvallen	11-14 okt
Åre	12-15 april

Lifttekniker steg 3

Åre	11-13 april
-----------	-------------

Lavin

Lavin 1

Åre	7-9 april
-----------	-----------

Lavin 2

Åre	4-9 april
-----------	-----------

Lavinräddning 1

Åre.....	10 april
----------	----------

Lavinräddning 2

Bydalen.....	4-6 feb
--------------	---------

Lavinsprängning

Begär offert.

Lavininstruktör

Bydalen.....	4-6 feb
--------------	---------

Övrigt

Arbetsledare steg 1

Romme Alpin.....	28-30 sept
------------------	------------

Arbetsledare steg 2

Romme Alpin.....	28-30 sept
------------------	------------

Arbetsledare steg 3

Romme Alpin.....	30 sept
------------------	---------

Regionträffar

Se sidan 8.

ERFA-möten

Se sidan 9.

Regionträffar 2010

I höst arrangeras de populära träffarna på sju nya orter runt om i landet. Eftersom vi möts regionvis blir ämnena alltid angelägna och aktuella. Som vanligt ges utrymme för både information och diskussion.

Efter ytterligare en fin säsong runt om i landet är det dags att ladda för en ny. Kom och ta del av vinterns statistik och erfarenheter. Dessutom redovisas det senaste som gäller beträffande regler och bestämmelser samt SLAOs arbete i olika projekt. Det blir många tillfällen för gemensamma diskussioner om framtida insatser och åtgärder som vi bör arbeta med inom organisationen.

På de flesta orter deltar representant från Tekniska kommittén och även associerade medlemmar/leverantörer finns på plats för att presentera sina produkter och tjänster.

Representanter från SLAOs skidskolekommitté kommer också att finnas på plats på vissa orter. Vår förhoppning är att även samla regionens skidskolor för information och erfarenhetsutbyte.

Kom och träffa kollegor i samma region! **Orter och datum här intill.** Träffarna är kostnadsfria förutom eventuell förtäring. Mer detaljerad information skickas ut inför varje tillfälle.

Anmälan på www.slao.se/utbildning senast 10 dagar innan respektive träff.

Vi ses i höst – anmäl dig redan idag!

Världens längsta linbana, Norsjö

26 oktober kl 12.00-17.00

Gårdtjärnsberget, Edsbyn

27 oktober kl 12.00-17.00

Almåsabacken, Krokoms

8 november kl 12.00-17.00

Tandådalen-Hundfjället

9 november kl 17.00-21.00

Kvisthamrabacken, Norrtälje

10 november kl 12.00-17.00

Alebacken, Ale

11 november kl 17.00-21.00

Dackestupet, Virserum

13 november kl 10.00-16.00.

**Anmälan senast
10 dagar innan
respektive träff!**

Utbildning i Första hjälpen på alla orter!

I samband med alla träffar erbjuds åtta timmars utbildning i Första hjälpen i skidbacken – för personal med behov av grundläggande kunskaper i första hjälpen, t ex i lift och skidskola. Vi rekommenderar alla medlemmar att gå utbildningen och fortsättningsvis hålla sig uppdaterade.

Arrangeras dagen efter respektive Regionträff.

Innehåll: LABCD. Kylskador. Larm. Undersökning av skadad. Utrustning.

Specialpris: 440 kr per person exkl moms. Eventuella måltider ingår ej.

ERFA-möten 2011

Ta chansen och besök andra skidanläggningar och utbyt erfarenheter med dess ägare och personal. I vinter kommer det vid tre tillfällen arrangeras möten där SLAO bjuder in till ett kombinerat studiebesök och erfarenhetsutbyte.

Träffarna riktar sig till all personal på skidanläggningarna; lift/pist och snö, skidskola och skiduthyrning. Vi träffas under förmiddagen för gemensam skidåkning. Efter lunch tar vi en rundtur på anläggningen och blir informerade om drift och uppbyggnad. Sedan sitter vi ned och diskuterar gemensamma frågor och funderingar.

Anmälan till slao@slao.se senast fem dagar innan respektive träff. Träffarna är kostnadsfria men du betalar själv för skipass och mat.

Vallåsen	27 januari
Romme Alpin	17 februari
Hemavan-Tärnaby	17 mars

Preliminärt program:

10.30-11.00	Ankomst
11.00-12.30	Skidåkning
12.30-13.00	Lunch
13.00-14.00	Studiebesök
14.00-16.00	Erfarenhetsutbyte

Vintermöte 27-28 april i Idre Fjäll

Demonstrationer, utställning och seminarium.
Planera in redan nu – mer information kommer!

SLAO-mästerskapet i golf arrangeras för sjunde gången 15 september på Örebro GK, Lanna. Resultat och bilder finns på www.slao.se/golf.asp veckan efter.

Varmt tack till våra sponsorer som gör tävlingen möjlig!

Första säsongen i siffror

Denna preliminära **liftomsättningsstatistik** pekar mot en rekordsäsong! Kompletta lift-data presenteras under årets Kickoff som går av stapeln på Romme Alpin i Borlänge 28-30 september. Läs mer på sidorna 3-5.

Skadestatistiken här till höger baseras på tio fjällanläggningars skaderapporter.

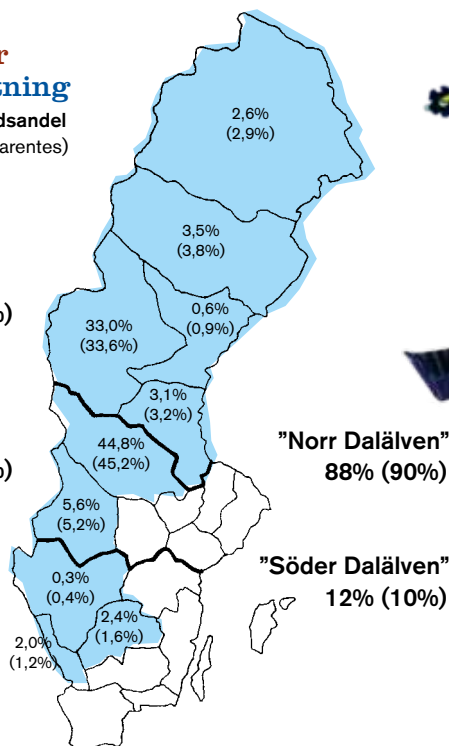
Preliminär Liftomsättning

Länsviss marknadsandel
(2008-09 inom parentes)

Norrländ
42,8% (44,4%)

Svealand
52,0% (51,8%)

Götaland
5,2% (3,8%)

Preliminär Liftomsättning och marknadsandelar

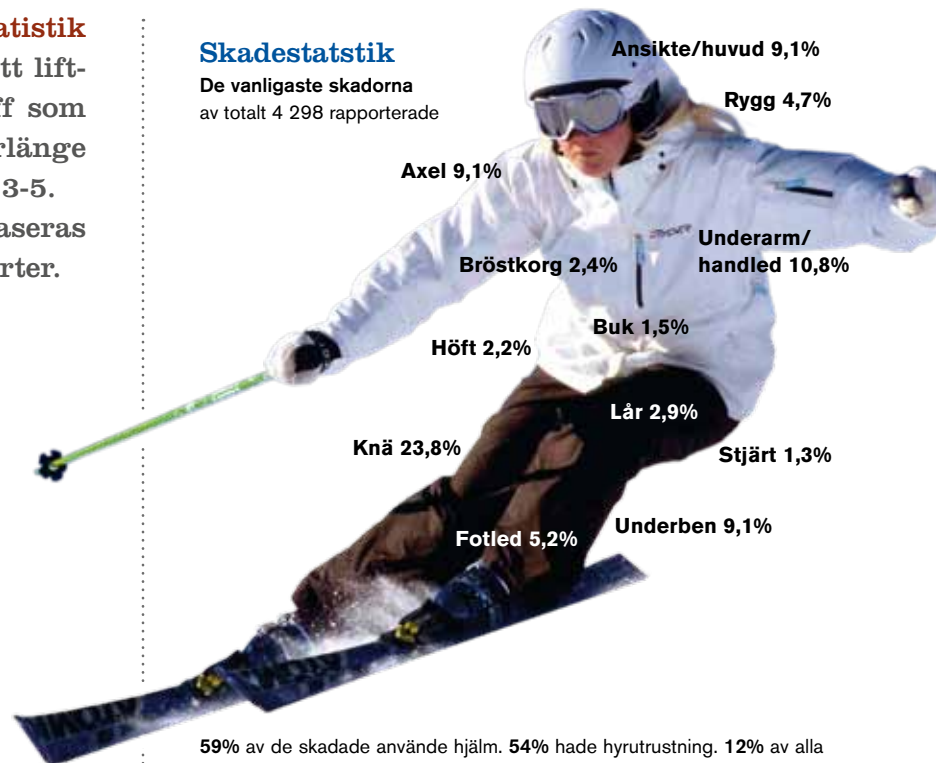
för de 10 största områdena/anläggningarna

	2007-08		2008-09		2009-10	
	mkr	%	mkr	%	mkr	%
Sälen	334,0	33,5	377,9	31,9	387,9	31,3
Åre-Edsådalen	198,1	19,9	215,2	18,2	221,2	17,8
Vemdalen	71,8	7,2	82,7	7,0	86,9	7,0
Idre-Grövelsjön-Fjättervålen	70,0	7,0	81,8	6,9	84,4	6,8
Funäsdalen*	53,8	5,6	58,3	4,9	58,3	4,7
Branäs	35,0	3,5	44,1	3,7	49,1	4,0
Romme	28,8	2,9	39,4	3,3	44,8	3,6
Hemavan-Tärnaby	22,4	2,2	26,4	2,2	27,1	2,2
Vallåsen	0,8	0,1	12,5	1,1	24,8	2,0
Isaberg	2,2	0,2	14,8	1,3	22,2	1,8
Summa	816,9	81,7	953,1	80,6	1006,7	81,2
Totalt i riket	1 000	100	1 183	100	1 240	100

* Tännaldalen, Ramundberget, Funäsdalsberget, Tännäskräket.

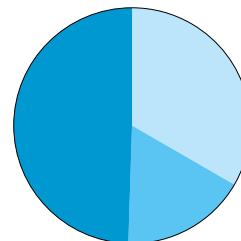
Skadestatistik

De vanligaste skadorna
av totalt 4 298 rapporterade

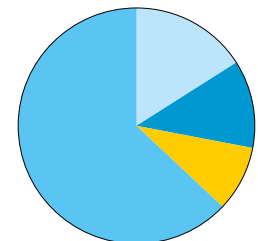
59% av de skadade använde hjälm. 54% hade hyrutrustning. 12% av alla skador orsakades av kollisioner och 8% av skadorna skedde i liften. Fler snowboardåkare än skidåkare skadar sig i förhållande till antalet utövare.

KOLLISION

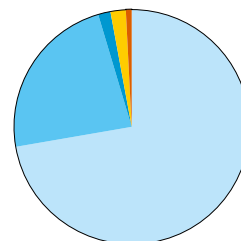
35% påkörd
20% kört på annan
45% kört på föremål

OMRÅDE FÖR KOLLISION

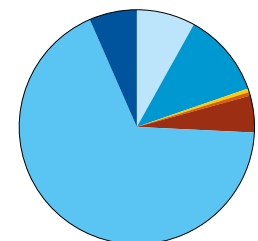
12% lift
69% nedfart
10% offpist
9% övrigt (hopp, pipe etc)

UTRUSTNING

74% skidor
22% snowboard
1,3% snowblades
1,9% övrigt
0,8% tur o längd

OMRÅDE FÖR SKADA

8% lift
67% nedfart
13% hopp
0,4% pipe
0,3% otillåtet område
5% övrigt område

SLAO, Tullgatan 27, 831 35 Östersund

A

SVERIGE

PORTO BETALT
PORT PAYÉ

SLAO X PRESS

Säsongens första
nummer kommer
20 oktober!

Sista materialdag 15 september.

Foto: Göran Asserén/VIEW, Nisse Schmidt, Romme Alpin m.fl., produktion: BS Grafisk Form, tryck: Ågrenshuset 2010-09.